

OBSAH

PŘÍBĚHY AŽ Z POHÁDEK / 7

- O potopě / 8
Šalamounova (a pro srovnání česká lidová) přísloví / 10
O králi Indrovi / 10
Poklad v zahradě / 11
Anekdota o mudrci / 11
Na mne-li myslíš... / 12
Wen-ťün: Píseň o bílých hlavách / 12
Obraz jako živý / 12
Homér: Sladké úskoky bohyně Kirke / 13
Herodotos: Moudrost krále Amasise / 14
Starověké hádanky / 15
Gaius Valerius Catullus: Nevděk vládne světem / 16
Publius Ovidius Naso: Rady mužům: Jak získat dívku / 17
Gaius Petronius: Krvavý útok vlkodlaka / 17

SVĚTÝLKA

VE STŘEDOVĚKU / 20

- Tchao Jüan-ming: Děti pro zlost / 21
Li Po: Komediantské nebe / 21
O tesaři a věrné ženě / 22
Královská dcera Kateřina / 24
Omar Chajjám: Čtyřverší / 25
O životě a smrti kněžny Ludmily / 25
Vojenské tažení knížete Igora / 26
Z dávných českých dějin / 27
Jak Prochor měnil popel v sůl / 28
Rozhovor matky s dcerou / 29
Dante Alighieri: Spanilé a divukrásné dítě / 31
Giovanni Boccaccio: V zelené trávě, v kvítí u studánky / 31
François Villon: Rondeau, Čtyřverší / 32, 33

EVROPSKÉ NÁVRATY

A NOVÉ CESTY / 35

- Michelangelo Buonarroti: Staré přísloví / 36

- Miguel de Cervantes y Saavedra: Don Quijote potkal svou Dulcineu / 36
Lodovico Ariosto: Rolandovo zmoudření / 40
William Shakespeare: Smítko jako posel / 41
Mikołaj Rej: Psal rýmy na „neumím“ / 42
Jan Kochanowski: O prelátovi / 42
Jan Ámos Komenský: O Šalamounovi / 43
Píseň českých sedláků / 44
O mistru Janu Husovi / 44
Čínský císař a jeho syn / 45
Giambattista Marino: Básníčkovi / 46
Adam Michna z Otradovic: Vánoční noc / 46
Tříkrálová píseň / 47
Avvakum Petrov: Ve vyhnanství na Sibiři / 48
Hans Jakob Christoffel von Grimmelshausen: Kousky věhlasného Simplicia Simplicissima / 50
Luis de Góngora y Argote: Píseň o našich časech / 52

ROZUMEM

I SRDCEM / 55

- Gotthold Ephraim Lessing: Na autora, Slepec, Chudý / 56
Ignacy Krasicki: Stehlík a kos / 56
Jonathan Swift: Život Angličanů, choroby z něj a řemeslo lékařské / 57
George Gordon Byron: Má duše temná je / 59
Molière: Légrace ze sebe samého / 60
Psi v divadle / 61
Johann Wolfgang Goethe: Žáby / 62
Hans Christian Andersen: Je to naprosto jisté / 62
Ion Budai-Deleanu: Na cikánskou svatbu / 64
Carlo Goldoni: Neapolský podvodník Špagato / 65
Ivan Andrejevič Krylov: Všichni Kaibovi hlupáci / 67
Henry Wadsworth Longfellow: V zemi duchů / 68

Edgar Allan Poe: Američan Gordon
Pym na ostrově divochů / 69
Alexander Sergejevič Puškin:
Povzdech / 71
Michail Jurjevič Lermontov:
Plachta / 71
Adam Mickiewicz: Lilie / 72
Juliusz Słowacki: Hodiny / 72
Alexandre Dumas: Královští mušketýři
a garda pana kardinála / 72
Victor Hugo: Zachránce spadl
do moře / 75
František Ladislav Čelakovský:
Svatební / 77
Josef Kajetán Tyl: Slepá láska / 77
Karel Hynek Mácha: Ani labuť, ani
luna / 79
Karel Jaromír Erben: Zazděná / 80
Heinrich Heine: Jak viděl Luther
dábla / 81

ČAS VYNÁLEZŮ A PŘEMĚN / 83

Jan Neruda: Jarní / 83
Honoré de Balzac: Výchova
po francouzsku / 84
Lewis Carroll: Píseň šíleného
zahradníka / 86
Slavné vynálezy / 87
Karel Havlíček Borovský: Vojsko,
Myšlenky a poznámky / 89, 90
Gustave Flaubert: Řítí se Slunce
k souhvězdí Herkula? / 91
Robert Louis Stevenson: Příběh
o mladíkovi se smetanovými dorty / 93
Anatole France: Záchrana na břehu
řeky Seiny / 94

Edmond Rostand: Cyranův monolog
o životě / 97
Fjodor Michajlovič Dostojevskij:
Sebevražda na odiv / 99
Dva dopisy (L. N. Tolstého
a S. A. Tolsté) / 101, 102
Anton Pavlovič Čechov: Dámy / 102
Čínská ukolébavka / 104
Charles Kingsley: Láska před čtyřmi
sty lety / 104
Edward Lear: Smysly nesmyslů / 108
Oscar Wilde: Virginie a duch
Cantervillu / 109
Jaroslav Vrchlický: Stará báj / 111
Mark Twain: Z deníku praotce
Adama / 112
Nová píseň o Americe / 115
Jules Verne: Angličan dr. Samuel
Fergusson balonem nad Afrikou / 116
Hovhannes Thumanjan: Verše hrané
na šalmaji / 119
Joseph Rudyard Kipling: V záloze / 119
Maria Konopnicka: Janíčková
kolébka / 121
Henryk Sienkiewicz: Plány
na osvobození Lygie / 122
Christian Morgenstern: Dva oslové / 124
Charles Baudelaire: Amor a lebka / 125
Jean-Arthur Rimbaud: Květiny / 126
Stéphane Mallarmé: Cibulář,
Sklenář / 126
Slovníček autorů / 129
Slovníček některých děl a pojmů / 139
Slovníček žánrů / 148
Slovníček ilustrátorů, malířů
a výtvarníků / 155